

Evangelium

Pri Ježišovom kríži stála jeho Matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Žízňim.“ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam. Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané.“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha.

Keďže bol Prípravný deň, Židia požiadali Piláta, aby ukrižovaným polámali nohy a sňali ich, aby nezostali telá na kríži cez sobotu, lebo v tú sobotu bol veľký sviatok. Prišli teda vojaci a polámali kosti prvému aj druhému, čo boli s ním ukrižovaní. No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda. A ten, ktorý to videl, vydal o tom svedectvo a jeho svedectvo je pravdivé. On vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy uverili. Toto sa stalo, aby sa splnilo Písmo: „Kosť mu nebude zlomená.“ A na inom mieste Písmo hovorí: „Uvidia, koho prebodli.“

Potom Jozef z Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. A Pilát dovolil. Išiel teda a sňal jeho telo. Prišiel aj Nikodém, ten, čo bol kedysi u neho v noci. Priniesol asi sto libier zmesi myrhy s aloou. Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi, ako je u Židov zvykom pochovávať.

V tých miestach, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nik neležal.

(Jn 19, 25 – 41)

Bolo už okolo dvanástej hodiny a nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Slnko sa zatmelo, chrámová opona sa roztrhla napoly a Ježiš zvolal mocným hlasom: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Po tých slovách vydýchol. Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha, hovoriac: „Tento človek bol naozaj spravodlivý.“

(Lk 23, 44 – 47)

Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko čo sa deje, veľmi sa naľakali a hovorili: „On bol naozaj Boží Syn.“

(Mt 27, 54)

Milý mladý priateľ!

Keďže nemôžem byť s Tebou osobne, chcel by som sa Ti prihovoriť týmto listom. Nevieť presne, koľko máš rokov, kam chodíš do školy, alebo či už dokonca nepracuješ... Taktiež neviem, koľko listov si už v živote napísal. Nemyslím na „esemesky“ alebo „lajky“ na sociálnych sieťach... Ale jedno viem určite – si tak isto zvedavý ako ja ☺. Túžiš vidieť nové veci, stretávať zaujímavých ľudí, objavovať nové krajiny, mať O2H-u snívať a nie len prispôsobovať sa. Tak teda – ak som si správne tipol, že si to Ty, pozývam Ťa spolu so mnou objaviť a spoznať skutočný príbeh jedného muža, v ktorom som sa našiel aj ja. Pokojne sa usad', priprav si šálku čaju a nájdi si pár minút na prečítanie tohto môjho listu...

V prvom rade Ti o tom mužovi chcem povedať, **že mal O2H-u a nebol ticho, a to aj vtedy, keď sa všetci báli.** Muž, o ktorom nevieme ani to, kde sa narodil. Isté je, že sa nenarodil v žiadnej slávnej rodine. Vojak, ktorý sa vôbec nestal slávnym preto, že bojoval v bitkách a vo vojnách, ktorých určite nebolo málo. Mal pod sebou okolo sto ďalších vojakov (preto stotník), ale – musím sa priznať – neviem ani ako sa volal. No všetci ho poznajú! Iste sa ma spýtaš, ako je možné, že sa tento bezmenný vojak stal slávnym? Je to preto, že sa jeho príbeh spája s Ježišom na krížovej ceste, na ktorej ho spolu s ostatnými vojakmi sprevádzal (alebo skôr hnal) na Golgotu. Chcem Ti povedať, že to nebol žiaden uhladený vojačik. Bol to drsný chlap a vojak, ktorý mal toho už dosť „za ušami“. A tam, na Golgote, sa to stalo... Jeden z vojakov mal vykonať rutinnú úlohu, presvedčiť sa, či Ježiš a tí, čo boli s ním ukrižovaní, sú skutočné mŕtvi. Mal im dať poslednú „ranu z milosti“ a ukončiť ich trápenie. Zobral kopiju a jediným švihom prebodol Ježišov bok. **To, čo sa udialo potom, sa vymyká všetkému, čo by sa dalo očakávať. Z Ježišovho boku vyšla krv a voda – to by sa ešte dalo pochopiť. Ale stotník, keď to videl, spoznal, že ten ukrižovaný muž menom Ježiš bol skutočne Boží Syn. A nielenže to spoznal, ale to aj nahlas povedal, a toto jeho svedectvo, tieto jeho slová sa dostali aj do Knihy kníh: „On bol naozaj Boží Syn.“ (Mt 27,54)**

Tento stotník sa stal hlasom, a možno aj výčitkou, pre tých, ktorí mali ohlasovať, že Ježiš je Božím Synom. Pre všetkých, ktorí mali stáť pod krížom, ale nestáli, pretože sa jednoducho naľakali a ušli. **Ostal tam doslova ako „sám vojak v poli“, lebo mal O2H-u. Prehovoril, keď všetci zmĺkli. Stal sa bojovníkom, ktorý mal O2H-u povedať to, čo vtedy nebolo politicky korektné. Ale jeho slová stáli za to!**

Možno si si všimol, že vojaci v evanjeliách toho veľa nenahovoria, ale keď už niečo povedia, tak je to odvážne a silné. Možno si spomenieš aj na iného stotníka, ktorý prišiel za Ježišom prosiac o zdravie pre svojho sluha a jeho slová boli také silné, že ich (jemne pozmenené) dodnes opakujeme pri každej svätej omši: „*Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha uzdravie.*“ (Mt 8,8) To bola viera! A hlavne O2H-a! Pán si vyberá odvážnych ľudí, ktorí hovoria, aj keď ostatní mlčia, alebo nechcú „zbytočne“ provokovať. Vojaci jednoducho majú O2H-u!

Spomínam si na rozhovor s jedným mojím priateľom kňazom – vincentínom – volá sa Joe. Zhodou okolností pracuje na území kmeňa Ngobe v Paname medzi indiánmi. So slzami v očiach mi hovoril, ako spolu s týmito indiánmi bojuje proti nadnárodným spoločnostiam, ktoré vyhánajú tento kmeň z ich územia. Hovoril mi o ich protestoch, o ich O2H-e postaviť sa skorumpovaným úradníkom a policajtom, o vyhrážkach mafie, o tom, že na jeho hlavu je už vypísaná odmena... Ale v jeho očiach som videl

iskru a odhodlanie bojovať až do konca. Povedal mi: „Nikto už pri nás nik nestojí, všetci sa zľakli, lebo tu ide o život. Nám ostal už iba Boh!“ Joe tam naďalej ostáva ako skutočný bojovník, ako ten, čo vydáva svedectvo vhod aj nevhod.

A čo Ty, mladý človek? Máš O2H-u? Na akom území túžiš zabojsovať? Chcem Ti povedať, že niekedy treba mať O2H-u urobiť to, čo cítiš. Potrebuješ rozprestrieť krídla a letieť... Snívaj o výškach! Jednoducho naber O2H-u a prestaň počúvať reči, že na to nemáš, že to nedokážeš... Nenechaj si ukradnúť sny, lebo sa Ti môže stať, že sa tým „nakazíš“ a uveríš tomu, že na to nemáš. Nenechaj sa oklamať! Ježiš na kríži ťa ne(s)klame.

Náš vojak pod krížom – napriek tomu, že mal svoje „Achillove päty“ – konečne našiel pravdu, ktorú toľko hľadal. Mal O2H-u a vďaka nej už nemohol o tejto pravde – alebo presnejšie – o tejto Pravde, nehovoriť. Si mladý a plný túžby urobiť niečo viac. Možno poznáš mnoho priemerných ľudí v Tvojom okolí, možno aj tých z kostola... A žiaľ, nie je ich málo. **Ale z Ježišovho srdca nevytiekla krv a voda preto, aby si ostal stále takým istým alebo aby si bol iba o trošku lepším. On prišiel, aby si mal O2H-u byť tým najlepším! Aby si neuveril tomu, že „takto to stačí“... On prišiel, aby si pochopil, že tam na kríži – to urobil kvôli Tebe, lebo Ty si mu za to stál. On prišiel, aby si tým, ktorí si myslia, že za nič nestoja, povedal, že je to klamstvo! Že majú na viac! Aby si ako Boží bojovník o nich zabojsoval. Ako to raz povedal svätý Vincent de Paul: „Nestačí, ak Boha milujem iba ja, ak ho nemiluje aj môj blížny!“**

A tak – hoci Ťa presne nepoznám a neviem, ako sa voláš, koľko máš rokov, kde študuješ, alebo pracuješ, ..., cítim, že mi rozumieš a vieš, o čom rozprávam. Cítim, že aj v Tebe je ten oheň, ktorý Ťa „páli“ urobiť to isté, čo náš vojak – naberať O2H-u a svedčiť o tom, *aké veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný. (porov. Lk 1, 49)*

A poviem Ti ešte malé tajomstvo (ale nikomu to nehovor ☺). On to dokázal urobiť preto, lebo pri tom kríži, neďaleko od neho, stála jedna matka s veľkým „M“. Ona je tá, ktorá stála pri prvom zázraku a stojí aj pri tomto. Pri prvom sa svadobní hostia túžili napiť vína, pri tomto sa vojak túžil napiť pravdy.

**Hľadaj pravdu a nájdeš O2H-u svedčiť o nej.
Hľadaj Pravdu a nájdeš O2H-u svedčiť o Ňom.**

*Tvoj spolubojovník
Pavol Noga, CM – vincentín*

Aktivita 1: Moja bojová stratégia

Cieľ: Motivovať účastníkov k modlitbe za rôzne oblasti svojho života.

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 60 min.

Pomôcky:

- Sväté písmo, papiere a perá pre každého účastníka;
- vytlačené kvízy (*nájdeš ich na stránke narodnестretnutiemladeze.sk/odvazny-rok/ v sekcii „Prílohy“*) + cena pre víťaznú skupinku.

Poznámky pre učiteľa/animátora:

1) **Biblickí vojaci** – prostredníctvom nasledujúceho kvízu priprav účastníkov na aktivitu. Účastníkov rozdeľ do menších skupiniek, rozďaj im vytlačené kvízy a Sväté písmo, ktoré môžu použiť ako pomôcku. Rovnako môžu použiť aplikáciu Sväté písmo v mobile. Na vyplnenie odpovedí im daj čas 5 minút. Kvízy potom spoločne vyhodnoťte a najlepšiu skupinku odmeň nejakou tvorivou cenou ☺.

■ **Čo mali spoločné tieto tri biblické postavy: Holofernes, Joab, Putifar?**
(*Všetci traja boli vojenskými veliteľmi.*)

■ **Aké kritérium si Gedeon na Boží pokyn zvolil pri výbere vojakov do svojej armády? Vyberal si vojakov podľa toho:**

- a) ako dlho vydržali o hlade a o smäde,
- b) ako ďaleko dokázali hodiť oštep,
- c) podľa toho, ako pili vodu z rieky.

(*Zvolil si tých, ktorí vodu pili lízaním ako psi. (Sdc 7, 5-7)*)

■ **Vošli Izraeliti pod Jozuvým vedením do Jericha pomocou baranidla?**
(*Nie, keď zatrúbili na trúby a kričali, hradby mesta padli samy. (Joz 6, 6-20)*)

■ **Opravte chyby v nasledujúcom opise Božej výzbroje, ako ju uvádza apoštol Pavol v 6. kapitole Listu Efezanom:**

- a) **prilba dobrej nálady** (prilba spásy)
- b) **ohnivý štít** (štít viery, ktorý uhasí ohnivé šípy zloducha)
- c) **opasok múdrosti** (opasok pravdy)
- d) **sedemmíľové čižmy** (obuv pohotovosti pre evanjelium pokoja)
- e) **meč ostrých slov** (meč Ducha, ktorým je Božie slovo)
- f) **pancier necitlivosti** (pancier spravodlivosti)

■ **Veliteľom nebeskej armády je archanjel Michal. Čo znamená jeho meno?**
(*Kto je ako Boh?*)

■ **Ako sa volali dvaja muži, ktorí Mojžišovi podopierali ruky, keď sa na vrchu modlil za Izraelitov, ktorí v údolí pod ním bojovali s Amalekitmi?**
(*Áron a Hur. (pozri Ex 17, 8-12)*)

2) **Územie boja** – po vyhodnotení kvízu pokračuj: Z tohto malého kvízu ste už zrejme uhádli, že dnes sa budeme rozprávať o boji a vojakoch. Hrdinom príbehu z Jánovho evanjelia je vojak – stotník. Z pomenovania jeho vojenskej hodnosti vyplýva, že mal pod sebou sto vojakov, čo znamená, že sa musel v boji osvedčiť a že bol zodpovedným veliteľom. Medzi vojakmi vzniká silné puto. Vojaci si kryjú chrbát, sú ochotní jeden za druhého položiť aj život. Bojujú o každý centimeter dobývaného územia a sú ochotní prinášať obeť.

Vincentín, otec Pavol, sa vo svojom liste pýta:

„A čo Ty, mladý človek? Máš O2H-u? Na akom území túžiš zabojsovať?“ Každý z nás môže bojovať za seba, aj za iných, v modlitbe. V poslednej otázke kvízu sme hovorili o Mojžišovi, ktorý sa na vrchu modlil za Izraelitov bojujúcich proti Amalekitom (prečítajte si uvedenú stať).

Je zaujímavé, že modlitba bola tým, čo prinieslo Izraelitom víťazstvo. Modlitba je teda silnou zbraňou a my ako Boží vojaci môžeme modlitbou vybojsovať mnohé víťazstvá nielen pre seba, ale aj pre iných ľudí. Pokračuj otázkami:

- Na akom území túžiš zabojsovať ty?
- Čo by si chcel zmeniť na svojom živote?
- Čo ťa trápi v tvojej rodine?
- Čo by sa podľa teba malo zmeniť v tvojom spoločenstve, farnosti, meste?

Rozdaj účastníkom papiere a perá a vyzvi ich, aby si na papier obkreslili obrys dlane. Pokračuj: Možno sa pýtate, aký súvis je medzi bojom a rukou. Napadá vám nejaký? V ruke držíme zbraň. Mojžiš mal zdvihnuté ruky a vtedy Izraeliti víťazili. Odpovede nájdeme v Písme:

- „Nech je zvelebený Pán, môj ochranca, čo učí moje ruky zápasit' a moje prsty bojovať.“ (Ž 144, 1)
- „Celý život ťa chcem velebit' a v tvojom mene dvíhať svoje ruky k modlitbe.“ (Ž 63, 5)

Modlitba, ruky a boj teda spolu úzko súvisia. Každý prst dlane reprezentuje istú oblasť života, za ktorú sa budeme modlit'. Naša dlaň nám tak poslúži ako náš bojový strategický plán, ktorý nám bude denne pripomínať to, za čo sa chceme modlit'.

Palec – má na ruke zvláštne postavenie: najprirodzenejšie sa dotýka všetkých ostatných prstov. Rovnako aj náš vzťah s Bohom zasahuje do všetkých iných oblastí života. Palec preto symbolizuje vzťah s Bohom. Môžeš sa modlit' za to, aby tvoj vzťah s Bohom rástol, aby sa tvoja viera prehľbovala, aby si mal odvahu svedčiť o Kristovi všade, kam pôjdeš. Za čo konkrétne sa budeš modlit'? Zapíš si to k palcu...

Ukazovák – ukazuje smer. Chceš spoznať, aký má Boh plán s tvojím životom? Čo Boh chce, aby si dnes robil? Kam chce dnes viesť tvoje kroky? Komu by si dnes mohol poslúžiť? Do akého životného povolania ťa pozýva? Za čo konkrétne sa budeš modlit'? Zapíš si to k ukazováku...

Prostredník – je najvyšší prst, reprezentuje autority. Žiaľ, tento prst sa často spája s neúctivým gestom. Ako často sa s neúctou správame práve k autoritám? Je načase zmeniť to! Bojujme za to, aby sa v prvom rade menil náš postoj k autoritám, aby sme k nim mali úctu. Môžeš sa modliť za svojich učiteľov, kňazov tvojej farnosti, predstaviteľov mesta a štátu, aby svoje povolanie vykonávali zodpovedne a spravodlivo. Modli sa za to, aby ich Pán žehnal a priťahoval ich k sebe. Za koho sa budeš modliť? Zapiš si to k prostredníku...

Prstenník – nosievame na ňom obrúčku a snubný prsteň, takže tento prst znázorňuje vzťahy. Máš vzťahy (v rodine, v škole, medzi priateľmi), v ktorých to škripe? Modli sa za ne! Túžiš po dobrom manželskom partnerovi? Modli sa zaňho/za ňu! Sú u vás doma napäté vzťahy? Modli sa za to! Chceš, aby tvoji príbuzní alebo priatelia spoznali Boha? Modli sa za to! Za koho sa budeš modliť? Zapiš si to k prstenníku...

Malíček – je najmenší zo všetkých prstov, najzraniteľnejší. Nechceme myslieť iba na seba, ale aj na iných – na tých, ktorí potrebujú, aby sa ich niekto zastal a ochránil ich. Trápi ťa osud prenasledovaných kresťanov? Modli sa za to, aby ich Boh ochraňoval a posilňoval ich vo vyznávaní viery. Zároveň sa modli za ich prenasledovateľov, aby spoznali Ježiša. Trápi ťa osud utečencov, týraných žien, zneužívaných detí? Modli sa za to! Aká nespravodlivosť vo svete ťa hnevá? Napíš si ju k malíčku...

Nechaj účastníkom čas, aby si k jednotlivým prstom napísali, za čo konkrétne sa budú modliť. A potom pokračuj:

Už sme spomínali žalm (Ž 63, 5): „Celý život ťa chcem velebiť a v tvojom mene dvíhať svoje ruky k modlitbe.“ Zdvihnuté ruky v modlitbe sú gestom vzdávania vďaky a oslavy. Nespínajme teda ruky iba v geste, ktorým prosíme o požehnanie. Naučme sa Bohu tiež ďakovať za všetko, čo nám dáva a za každé malé víťazstvo, ktoré modlitbou vybojujeme. Ďakuj Bohu za každý posun v oblastiach, za ktoré sa budeš modliť.

Vojaci bojujú dovtedy, kým nezvítazia. Pozývam ťa, aby si v tejto modlitbe vytrval čo najdlhšie, ba dokonca celý život! Oblasť, za ktorú sa budeš modliť, sa môžu meniť podľa aktuálnej situácie a okolností tvojho života. Božia armáda nepozná dôchodok. Sme povolaní modliť sa vždy, v každej etape života.

Na záver sa spoločne modlite za úmysly, ktoré si účastníci napísali do svojej modlitbovej mapy. Na záver nezabudnite ďakovať. Môžete sa spolu pomodliť aj modlitbu posvätného ruženca, pri ktorej používame aj prsty na ruke a ktorú niektorí svätci právom nazývali „zbraň“

Ak chceš účastníkov motivovať k vytrvalej modlitbe, môžete si spolu pozrieť kresťanský film na túto tému s názvom War Room (s českým dabingom – Váleční kabinet).

Aktivita 2: Komunikačný šum

Cieľ: priblížiť účastníkom „úskalia“ vo vydávaní svedectva.

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 45 min.

Pomôcky:

- stopky/mobil so stopkami, píšťalka a papieriky so slovami na hru;
- cena pre víťaznú skupinku.

Poznámky pre učiteľa/animátora:

- 1) **Evanjelium** – prečítajte si spolu úryvok (Jn 19, 25 – 41) a potom spoločne hľadajte odpovede na tieto otázky:

Pri Ježišovom kríži stála jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna.

Ženy, ktoré sa v evanجليách nespomínajú až tak často, stoja pod krížom. Svojou prítomnosťou vydávajú svedectvo o odvahe v tej najťažšej chvíli. Z apoštolov, ktorí sa v Písme spomínajú stále, ostal pod krížom iba Ján. Ženy však majú v Cirkvi nezastupiteľné miesto.

- Máme v ťažkých chvíľach odvalu žien z evanjelia alebo strach apoštolov?
- Berieme si príklad z odvahy a čnosti charakteristických pre ženy?
- Uvedomujeme si, akú nenahraditeľnú službu v skrytosti, v modlitbe, v obete a v poslušnosti vykonávajú rehoľné sestry v Cirkvi?
- Modlíme sa za rehoľné sestry v našej farnosti? Pomáhame im?

Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

O Márii ľudia vedeli, že je matkou toho Galilejčana, toho „blázna“, či rúhača, ktorý o sebe tvrdí, že je Boží syn. Mária bola v tom čase už vdova a Ježiš bol jediný, koho mala. Ako vdovu a matku rúhača, ktorý zomrel na kríži, ju v ľudských očiach nečakala žiadna slávna budúcnosť. Ján sa však nehanbí vziať si túto „matku vyrheľa“ za vlastnú a postarať sa o ňu.

- Pozývame Pannu Máriu „k sebe“? Máme k nej dostatočnú úctu?
- Vieme sa aj my priznať k niekomu, kto je „Ježišov“?
- Vieme sa zastať kňazov, biskupov, kresťanských rodín, veriacich?
- Stojíme pri Ježišovi v ťažkých chvíľach tak, aby nás „videl“ pri sebe?

Keďže bol Prípravný deň, Židia požiadali Piláta, aby ukrižovaným polámali nohy a sňali ich, aby nezostali telá na kríži cez sobotu, lebo v tú sobotu bol veľký sviatok.

Židia si chceli zatvoriť oči pred tým, čo sa stalo. Bol pre nich dôležitejší nadchádzajúci sviatok ako to, že im na Golgote práve visí ukrižovaný Mesiáš. Niektorí možno aj tušili čo urobili, preto chceli Ježišovo telo rýchlo odstrániť...

- Vieme si v našom živote priznať chybu a uznať, že sme zhrešili?
- Nezatvárame si oči a nevyhýbame sa zodpovednosti, keď pribijeme Ježiša na kríž našimi skutkami?
- Máme odvalu úprimne pristúpiť k sviatosti zmierenia?
- Nechceme niekedy aj my odstrániť Ježiša pred našich očí?

No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda. A ten, ktorý to videl, vydal o tom svedectvo a jeho svedectvo je pravdivé. On vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy uverili.

To, čo sa predpovedalo v Písme, sa napĺňa. Bolo zvykom, že odsúdencom, ktorí na kríži viseli už dlho, polámali kosti, aby sa udusili. No Ježiša tento osud načakal. Ježišovo telo môže byť v tomto význame obraz Cirkvi. Aj keď má, a bude mať, množstvo vonkajších rán a zranení, vnútorne jej ani „kosť nebude zlomená“.

- „Nezraňujeme“ Cirkev svojím nevhodným správaním – útokmi, frflaním, ohováraním, rozširovaním nepravdivých informácií... ?
- Zapájame sa aktívne do budovania Cirkvi?
- Uvedomujeme si, že Cirkev je tu aj pre tých, ktorí ju zraňujú?

Potom Jozef z Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. A Pilát dovolil.

Jozef bol za Ježišovho pôsobenia ustráchaný. Bol Ježišovým apoštolom a priateľom, no túto svoju identitu skrýval. Ale v tento deň, v túto chvíľu, ktorú opisuje aj Marek vo svojom evanjeliu, Jozef prekonáva svoj strach. „Prišiel Jozef z Arimatey (...), smelo vošiel k Pilátovi a poprosil ho o Ježišovo telo.“ (Mk 15, 43)

- Nie sme aj my niekedy ustráchaní priznať sa pred inými, že nasledujeme Krista?
- Hovoríme za nás skutky lásky, ktoré môžeme konať ako dnešní učeníci?
- Dokážeme v zásadných chvíľach prekročiť bariéru strachu tak ako Jozef?

V tých miestach, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nik neležal.

V Matúšovom evanjeliu čítame, že Jozef z Arimatey daroval Ježišovi svoj nový hrob. Jozef si zrejme chcel zabezpečiť, že bude dôstojne pochovaný. Neváhal však hrob darovať Ježišovi, ktorého si veľmi vážil. Hrob tak v skutočnosti nečakal na Jozefa, ale na Ježiša. A Ježiš v ňom mal vykonať ešte veľké veci...

- „Vpúšťame“ Ježiša do všetkých oblastí nášho života? Aj na naše „tajné“ miesta?
- Nebojíme sa zrieknuť svojej „istej“ budúcnosti a darovať ju Ježišovi?
- Hľadáme miesto, ktoré pre nás Boh pripravil? Ak áno, máme odvahu ísť za ním?
- Nechávame Ježiša premieňať „naše hroby“ – naše miesta smútku, či sklamania na „miesta zmŕtvychvstania“ – na niečo radostné a veselé?

2) Pantomimický had – rozdeľ účastníkov do viacerých skupín tak, aby mali približne rovnaký počet členov. Skupinky nech sa postavia vedľa seba – do radov vzdialených od seba najmenej meter – všetci otočení jedným smerom. Vysvetli im, že počas celej aktivity sa musia pozeráť iba pred seba a otočiť sa smú až vtedy, keď na to dostanú pokyn – potľapkanie po pleci.

V každej skupinke daj poslednému členovi v rade papierik so slovom, ktoré musí bez slov – iba pomocou pantomímy – opísať členovi svojej skupinky, ktorý stojí pred ním. Každá skupinka bude mať iné slová. Na opísanie slova pantomímou majú účastníci len 10 sekúnd. Po uplynutí tohoto času (ktorý ty sleduješ na stopkách, a záver ohlásiš napr. zvukom píšťalky) sa ukazovanie presunie o jedného hráča dopredu. Ten, čo bude ukazovať potľapká po pleci člena stojaceho pred ním ako signál, že sa môže otočiť. Toto sa opakuje dovtedy, kým slovo nebude pantomímou opísané poslednému členovi skupinky. Následne tento člen nahlas vysloví slovo, ktoré mu bolo ukazované. Ak uhádne, skupinka získa bod. Po zhodnotení výsledkov sa všetci znova otočia jedným smerom, posledný hráč sa presunie na začiatok a začína ďalšie kolo. Po skončení všetkých kôl zrátaj body a víťazom odovzdaj nejakú malú milú cenu ☺.

Ponúkame príklady na slová pre 4 skupiny a 4 kolá. Slová sme vybrali tak, aby sa každej skupinke „ušlo“ zviera, ovocie, dopravný prostriedok a povolanie. Fantázii sa však medze nekladú ☺.

1. kolo:	slon	jablko	bicykel	policajt
2. kolo:	hasič	žirafa	melón	kolobežka
3. kolo:	lyže	spevák	opica	banán
4. kolo:	jahoda	korčule	zubár	lev

Aktivitu ukonči nasledovnými alebo podobnými slovami:

V tejto aktivite sme si mohli vyskúšať, aké náročné môže byť opísať určitú vec len pomocou pantomímy – teda aké je ťažké „vydať svedectvo“, keď za nás môžu rozprávať iba naše skutky, pohyby, vonkajšie prejavy tela a nemôžeme používať slovný opis. Už prvý člen v poradí, ktorý mal zistiť o akú vec sa jedná to nemal vôbec ľahké, nehovoriac o poslednom, ktorý mal nahlas povedať, čo si myslí, akú vec sa snažili znázorniť všetci jeho spoluhráči. Komunikačný šum vytváraný medzi jednotlivými „komunikantmi“ nám postupne ničil obraz o prvotne zadanej veci.

Paralelu medzi touto aktivitou a našim životom môžeme nájsť v tom, aké ťažké je pre nás vydávať svedectvo o Bohu. V našom každodennom živote často nemáme priestor na to, aby sme mohli všetkým všetko vysvetliť a vydávať svedectvo o Bohu verbálnym spôsobom. Sme poslaní vydávať svedectvo našim životom, vonkajšími prejavmi a konaním. A podobne, ako sme sa pri hre stretli s komunikačným šumom, v živote vytvára najväčší šum - hriech, ktorý nám zabráňuje vydávať čisté a pravdivé svedectvo o Bohu. Je ťažké vydávať svedectvo ďalším ľuďom, najmä neveriacim, ak je „zašumené“ hriechom. Preto sa snažme nabráť dostatok odvahy uveriť Bohu, s jeho pomocou prekonávať všetky pokušenia, prijímať sviatosti, povstávať z hriechu a tak odvážne vydávať svedectvo našim životom celému svetu.

Aktivita 3: Nie si nula!

Cieľ: formou hier a súťaží prijať pravdu o svojej hodnote v Božích očiach.

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 45 min.

Pomôcky: Sväté písmo/aplikácia v mobile, papiere a perá.

Poznámky pre učiteľa/animátora – prečítajte si úryvky z Evanjelia ku tejto (ôsmej) katechéze a opýtaj sa účastníkov, či vedia, čo znamená slovo stotník. V slove stotník je ukrytá číslovka 100, ktorá naznačuje, koľkým vojakom velil. Čísla a ich slovné, či znakové, vyjadrenia (číslówki a číslice) sú všade okolo nás. V nasledujúcich hrách a súťažiach sa na ne spolu pozrieme z iného uhla pohľadu...

Svetské čísla – hru hrá celá skupinka. Každý postupne povie, kde sa v bežnom živote objavujú čísla, a pokiaľ to je možné, uvedie ich aj konkrétne. Kto nestihne zareagovať do 5 sekúnd, vypadáva... Hra sa hrá dovtedy, kým neostane jeden víťaz.

Napr.: číslo domu, ŠPZ auta, PSČ, telefónne číslo, rodné číslo, číslo OP, výrobné číslo, číslo oblečenia a obuvi, cena tovaru, nové číslo časopisu, číslo v umeleckom programe, ...

Melodické čísla – hru hrá celá skupinka. Každý postupne nahlas povie (v lepšom prípade zaspieva ☺) fragment slovenskej piesne, v ktorej texte sa nachádzajú číslovky. Kto nestihne zareagovať do 5 sekúnd, vypadáva. Hra sa hrá dovtedy, kým neostane jeden víťaz.

Napr.: „jeden pomaranč sa zaľúbil raz...“; „jedna druhej riekla...“; „už len 22 dní...“; „70 sukien mala...“; „ty si moja prvá...“; „na ceste 540...“; „cigaretka na dva ťahy...“

Biblické čísla Nr.1 – Jednotlivec/skupinka dostane papier, na ktorom sú len číslice od 1 do 10. Jeho/ich úlohou bude dopísať ku nim biblické súvislosti. Ideálne je, ak nájdú aj príslušné biblické súradnice. Mohli by to napr. aj kresliť jednoduchým piktoqramom ☺. Ide o čas a je dovolené použiť Sväté písmo. Uvádzame jeden príklad:

- **1 je Duch**, 1 je Pán... (Ef 4, 4 – 6)
- **2 kamenné tabule** Zákona dal Boh Mojžišovi... (Dt 9, 10)
- **3 dni a 3 noci** bol Jonáš v bruchu veľkej ryby... (Jon 2, 1)
- **4 dni** bol Lazár v hrobe... (Jn 11, 17)
- **5 chlebov** a dve ryby rozmnožil Ježiš... (Mt 14, 17)
- **6 kamenných nádob** bolo na svadbe v Káne... (Jn 2, 6)
- **7 zlých duchov** vyšlo z Márie Magdalény... (Lk 8, 2)
- **8 blahoslavenstiev** (Mt 5)
- **9 hodín** bolo, keď Ježiša ukrižovali... (Mk 15, 25)
- **10 malomocných** Ježiš uzdravil... (Lk 17, 12)

Biblické čísla Nr.2 – jednotlivец/skupinka dostane kartičku, kde je 7 čísel a 7 pojmov. Jeho/ich úlohou je vytvoriť dvojice a nájsť biblické súvislosti. Ideálne je, ak nájdú aj príslušné biblické súradnice. Ide o čas a je dovolené použiť Sväté písmo. Uvádzame jeden príklad:

38, 50, 80, 150, 153, 200, 144000

lakeť, olej, pšenica, rybník, potopa, čelo, ryby

- Človek pri rybníku Betsata je chorý 38 rokov... (Jn 5, 5)
- 50 kadí oleja a 80 meríc pšenice... (Lk 16, 6-7)
- 150 dní opadali vody po potope... (Gn 8, 3)
- 153 je rýb, ktoré učeníci ulovia. (Jn 21, 11)
- Učeníci sú od brehu vzdialení asi 200 laktov... (Jn 21, 8)
- V (Zjv 7, 4) sa spomína 144 000 označených na čele...

Biblické čísla Nr.3 – jednotlivец/skupinka dostane jedno konkrétne číslo (napr. 12, alebo 40). Jeho/ich úlohou je nájsť 7 rôznych citátov z Písma, kde sa spomína konkrétne číslo. Ide o čas a je dovolené použiť Sväté písmo.

Napr:

- 12 synov mal Jakub... (Gn 49, 28)
- 12-ročný Ježiš sa stratil v chráme... (Lk 2, 42)
- 12 apoštolov si Ježiš vybral... (Mk 3, 14)
- 12 košov odrobín po zázraku rozmnoženia chleba... (Mt 14, 20)
- 12 rokov trpí žena na krvotok... (Lk 8, 43)
- 12 hodín, keď nastala tma po celej zemi... (Mk 15, 33)
- 12 hviezd má veniec na hlave ženy odetej slnkom... (Zjv 12, 1)

Alebo:

- 40 dní a nocí dal Boh pršať pri potope... (Gn 7,4)
- 40 dní a nocí bol Mojžiš bol na vrchu Sinaj... (Dt 9,11)
- 40 rokov šli Izraeliti po púšti... (Dt 29,5)
- 40 dní a nocí putuje Eliáš k svätému vrchu Horeb... (1 Kr 19,8)
- 40 dní dostalo Ninive na pokánenie... (Jon 3,4)
- 40 dní je Ježiš na púšti... (Mk 1, 13)
- 40 dní po zmŕtvychvstaní sa Ježiš zjavoval apoštolom... (Sk 1,3)

Biblické čísla Nr.4 – jednotlivец/skupinka dostanú za úlohu napísať rovnicu zloženú z **piatich** číselných biblických údajov, ktorej výsledkom má byť číslo 100. Údaje sa môžu sčítavať, odčítavať, násobiť alebo deliť. Ide o čas, tentokrát ale nemôžu použiť už žiadne pomôcky, ani Sväté písmo. Musia čerpať len z toho, čo sami vedia, resp. z toho, čo si zapamätali z predchádzajúcich úloh.

Napr.: (počet Božích prikázaní) x (počet stĺporadií pri rybníku Betsata) + (Ježišov vek na kríži) + (počet rokov nežuživosti zhrbenej ženy) - (počet väzňov prepustených Pilátom na Veľkú noc) (10x5 + 33 + 18 - 1 = 100)

Po skončení všetkých hier a súťaží pokračuj: **Aj v hovorovej reči používame isté slovné spojenia, v ktorých sa objavujú čísla, napr. „Vyjsť na psí tridsiatok...“; „Trepe dva na tri...“; „Táram o stošesť...“ Isto ste už počuli aj spojenie: „Ty si ale číslo!“ Napadla vám niekedy odpoveď na túto nevypovedanú otázku? Dokázali by ste sa symbolicky identifikovať s nejakým číslom? (Nechaj priestor na odpovede.)**

Sme citliví, ak sme v niekoho očiach „iba číslo“... Tak, ako boli mnohí väznení a prenasledovaní... Dokonca môže mať niekto pocit, že je „nula“, že ním všetci pohrdajú. Najsmutnejší pocit musí mať ten, kto žije v presvedčení, že aj v Božích očiach je „nula“. Zažili ste niečo podobné, alebo poznáte niekoho v takomto „nulovom“ rozpoložení? (Nechaj priestor na odpovede a citlivo moderuj diskusiu, pokiaľ sa niekto otvorí so svojim pocitom menejcennosti...)

Boh obetoval svojho syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí (porov. Jn 3, 16). Každý má v jeho očiach nesmiernu hodnotu a ak by aj niekto cítil, že je „nula“ v očiach tohto sveta, Boh ho neprestáva milovať ako svoje dieťa...

Na záver sa môžete spoločne nahlas pomodliť žalm (Ž 139, 1-18.23-24).

*Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko; ty vieš, či sedím a či stojím.
Už zďaleka vnímaš moje myšlienky: či kráčam a či odpočívam, ty ma sleduješ.
A všetky moje cesty sú ti známe.
Hoci ešte slovo nemám ani na jazyku, ty, Pane, už vieš, čo chcem povedať.
Obklopuješ ma spredu i zozadu a kladieš na mňa svoju ruku.
Obdivuhodná pre mňa je tvoja múdrosť; je taká veľká, že ju nemôžem pochopiť.
Kam môžem ujsť pred tvojím duchom a kam utiecť pred tvojou tvárou?
Ak vystúpim na nebesia, ty si tam; ak zostúpim do podsvetia, aj tam si.
I keby som si pripál krídla zorničky a ocitol sa na najvzdialenejšom mori,
ešte aj tam ma tvoja ruka povedie a podchytí ma tvoja pravica.
Keby som si povedal: „Azda ma tma ukryje a namiesto svetla ma zahalí noc,“
pre teba ani tmy tmavé nebudú a noc sa rozjasní ako deň. Tebe je tma ako svetlo.
Veď ty si stvoril moje útroby, utkal si ma v živote mojej matky.
Chválim ťa, že si ma utvoril tak zázračne;
všetky tvoje diela sú hodny obdivu a ja to veľmi dobre viem.
Moje údy neboli utajené pred tebou,
keď som vznikol v skrytosti, utkávaný v hĺbinách zeme.
Tvoje oči ma videli, keď som ešte nebol stvárnený, a v tvojej knihe boli zapísané
všetky moje dni, len pomyselné, lebo som ešte ani jeden neprežil.
Bože, aké vzácne sú pre mňa tvoje myšlienky a ich počet aký je obrovský.
Keby som ich všetky chcel porátať, je ich viac ako zrn piesku;
a keby som prišiel na koniec, ešte stále som pri tebe.
Skúmaj ma, Bože, a poznaj moje srdce; skúmaj ma a všímaj si moje cesty.
Pozri, či nejdem bludnou cestou, a veď ma po ceste k večnosti.*

Aktivita 4: #nebojimsasvedcit

Cieľ: naučiť sa povedať svedectvo a povzbudiť sa k odvahe vydať ho verejne.

Predpokladaná dĺžka trvania: cca 45 min.

Pomôcky: Sväté písmo, papiere a perá.

Poznámky pre učiteľa/animátora:

1) **Svedectvo Cirkvi** – prečítajte si s účastníkmi prvé dve kapitoly z knihy Skutky apoštolov. Potom pokračuj: **Apoštoli zažili, ako sa Ježiš dotkol ich životov a stretli sa s ním po jeho vzkriesení. To bola správa, o ktorej svedčili všade, kam prišli. Posilnení Duchom Svätým odvážne ohlasovali Evanjelium a nebáli sa ani ohovárania, prenasledovania a väznenia.**

Aj mnohí z nás už zažili posilnenie Duchom Svätým vo sviatosti birmovania. Čo robí Boh v našich životoch? Vydávame o tom svedectvo? Je to prvotné poslanie Cirkvi a Cirkiev rastie iba do takej miery, v akej miere ľudia svedčia o svojej viere... Môže naše svedectvo pomôcť iným k zmene života? Nechaj priestor na diskusiu...

2) **Moje svedectvo** – spoločne si teraz vysvetlite, čo by malo obsahovať a ako by malo vyzerať „dobré“ svedectvo:

- svedectvo hovorím o svojej skúsenosti, pravdivo, úprimne, nemusím nič prikrášľovať ani zveličovať;
- svedectvo nie je dlhé;
- ten, kto má vo svedectve vyniknúť nie som ja, ale Ježiš;
- svedectvo je radostné, prináša nádej, posilňuje vieru, ale nie je neprirodzene idealizované (napr. nepoužívať vety typu: „Už navždy budem šťastný a nič zlé sa mi nemôže stať...“);
- nezabudnem na modlitbu, aby mi Ježiš dal múdrosť – komu a kedy povedať svoje svedectvo;
- ak viem, komu bude svedectvo adresované, pripravím si ho podľa adresáta.

Štruktúra svedectva:

- načrtnem stručne svoju situáciu „aký bol môj život, aká bola moja situácia, čo sa dialo“;
- poviem, čo sa stalo – čo urobil Ježiš, ako zasiahol v mojej situácii;
- poviem, čo sa odvtedy zmenilo, vychádzajúc z toho, čo som vravel na začiatku.

Potom sa podel' s účastníkmi o nejaké svoje pripravené svedectvo a následne vyzvi jedného alebo dvoch odvážlivcov, aby si to tiež skúsili verejne. Citlivo im podaj spätnú väzbu a začni diskusiu, do ktorej sa môžu zapojiť všetci účastníci. Nezabúdaj však na vnímavosť voči tým, ktorí mali odvalu a povedali svoje svedectvá nahlas, aby sa necítili len „kritizovaní“ ale predovšetkým milovaní a – ak bude treba – v dobrom usmernení.

Potom rozdaj účastníkom perá a papiere a daj im čas, aby sa pokúsili napísať svoje vlastné svedectvá. Ak budú chcieť, môžu si ich navzájom vymeniť a hádať, kto je ich autorom, prípadne si môžu vo dvojiciach pomôcť napísať to, čo im „rezonuje“ v srdciach. Ty im buď po celý čas nápomocný.

3) **#nebojimsasvedcit** – spoločne s účastníkmi vymyslíte rôzne spôsoby, ako by mohli svedčiť vo svojom okolí. Ponúkame niekoľko možností:

- Napísať krátky list so svedectvom a nechať ho na „náhodných“ miestach, napr. vhodíť ho niekomu do batohu alebo schránky, nechať ho vo vlaku alebo v autobuse – na mieste, kde ho môže nájsť niekto konkrétny – alebo naopak – ktokoľvek... List môže ostať anonymný, alebo sa môže na list autor podpísať a ponúknuť adresátovi, že mu povie osobne viac, alebo ho môže odkázať na Písmo, pozvať ho na stretko, mládežnícku svätú omšu... Jednoducho vymyslíte spôsob, akým nielen odovzdáte svedectvo, ale zároveň pozvete človeka do života Cirkvi.
- Pridať povzbudzujúci príspevok na Facebook, Instagram.
- Hovoriť medzi spolužiakmi, kamarátmi alebo vo vnútri svojej rodiny o svojom živote s Bohom.

Skúste to prijať ako výzvu pre vašu skupinku a určte si čas, počas ktorého sa budete učiť odvážne svedčiť. Môže to byť napríklad jeden mesiac...

V prvom týždni by si mohli odfoťiť miesta, kde nechali svoje svedectvo a zdieľať ich na sociálnych sieťach s označením #nebojimsasvedcit.

Na strekách, či hodinách náboženstva sa počas tohto obdobia spoločne zdieľajte, ako sa vám darí plniť túto výzvu. Čo je pre nich ľahké a čo ťažké? Pre niekoho je možno jednoduché hovoriť o Bohu pred spolužiakmi, ale je pre neho extrémne náročné hovoriť o Bohu vo vlastnej rodine. Pre niekoho to môže byť presne naopak. Možno sa niekto z nich stretne s čudnými alebo nevhodnými komentármi pod svojimi príspevkami na sociálnych sieťach. Hovorte o tom a poraďte si navzájom ako reagovať, keď svedectvo nie je prijaté. Možno sa ale aj vďaka ich svedectvu niekto objaví po dlhšej dobe na stretku, či na „mládežke“. Túto výzvu teda môžete ukončiť jednoducho – budete si navzájom svedčiť :).

Pre ODVÁŽNY ROK pripravili: Zuzka Venglíková ZKSM, Ivka Šalgová, saleziáni a Pavol Danko.

Jazyková úprava: Mgr. Stanislava Vavreková

Grafika: Erika Bojnická

Finalizácia , zalomenie textu a foto: PaedDr. Pavol Danko

Adorácia

O2H svedectva

Pieseň

(Pod oltárom je položený kríž zo sviečkami, a malé krížiky podľa počtu účastníkov. Počas piesne kňaz alebo diakon vyloží Oltárnu sviatosť.)

Nežne zlomený (Rieka života)

Úvod

Kňaz alebo diakon: Pane Ježišu, prichádzame pred teba, aby sme ťa našli. Aby sme **našli odvahu vyznať ťa**, ako to urobil onen stotník pod krížom. V najbolestnejšom okamihu, kedy si sa už ani nepodobal na človeka, ťa uvidel a pochopil, ťa si. Pane, daj nám jeho oči, jeho uši, aby sme sa mohli započúvať do tvojho šepotu, ktorý prúdi z Najsvätejšej sviatosti... *Hovor, Pane, tvoj sluha počúva.*

(chvíľa ticha)

Pieseň

Ved' ma z dolných nádvorí

Zamyslenie

Kňaz alebo diakon: Pane Ježišu, v príbehu o stotníkovi pod krížom nám ukazuješ prvú „nepodarenú“ adoráciu. Adoráciu, ktorá v žiadnom prípade nebola krátka, trvala celých 6 hodín – od deviatej rána, do tretej popoludní. Mnohí počas ukrižovania prichádzali, odchádzali, boli tam buď zo zvedavosti, alebo zo škodoradosti... Jedna skupina tam však bola „verne“ po celý čas – vojaci. Boli tam, lebo tam byť museli. Strážili ťa a čakali na tvoj koniec. Dlhé čakanie, ktoré si krátili kockami, delením šiat... Boli pri tebe tak blízko a zároveň tak ďaleko... Plní seba, svojich problémov, svojej hlúposti...

Pane, ako často to zažíváš aj od nás, keď premárnime čas pri tebe riešením seba, namiesto teba. Keď naša modlitba, breviár, adorácie sú o všetkom možnom, len nie o tebe... Preto, Pane, daj nám odvahu priznať si pravdu, aby sme si pred tvojou tvárou priznali naše zlyhania v týchto chvíľach.

(chvíľa ticha)

Pieseň

Boh je tak blízko nás

Zamyslenie

Kňaz alebo diakon: Pane Ježišu, v príbehu o stotníkovi pod krížom nám naznačuješ, že adorácia dokáže priniesť zaslúžené ovocie aj napriek našim nedokonalostiam. Aj stotník čakal, kým sa to celé skončí. Aj on bol blízko teba, dokonca to sám chcel iniciatívne ukončiť a presvedčiť sa, že si mŕtvy, že už nemá čo povedať. Ale ty si ho po šiestich hodinách čakania presvedčil svojou krvou...

Pane, koľkokrát sa to stalo aj nám? Presvedčil si nás, aby sme nabrali odvahu, že má ešte zmysel bojovať s pokušeniami, že má zmysel zabojovať o svoje povolanie. Kedy sa nám to stalo naposledy? Kedy sme sa konečne opäť rozhýbali? Pane, tak veľmi potrebujeme, aby si nás opäť a opäť presvedčal, aby sme mohli o tebe odvážne svedčiť ako stotník.

(chvíľa ticha)

Pieseň

Lord, I need you (Matt Maher)

Zamyslenie

Kňaz alebo diakon: Pane Ježišu, príbehom o stotníkovi nám dokazuješ, že on nebol jediný, kto pochopil, čo sa odohráva na kríži. Pod krížom stála aj žena, matka s veľkým „M“ – Mária. Pri tej zvláštnej prvej adorácii stála blízko stotníka, tak ako stála blízko aj pri tvojom prvom zázraku v Káne. Ona – ako prvá – celým svojím životom s odvahou dosvedčuje to, čo neskôr stotník pod krížom vysloví – Ježiš je skutočne blízkym Bohom. Ten istý ako pred 2000 rokmi, tak aj teraz v tejto adorácii. Bol tam tiež milovaný učeník Ján, ktorý to videl a jeho svedectvo sa stalo základom pre evanjelium.

(chvíľa ticha)

Pieseň

Vždy je s nami tá

(Po chvíľke ticha kňaz alebo diakon výzve účastníkov k spoločnej modlitbe.)

Chválospev (Ex 15, 1b – 2. 3 – 4. 5 – 6. 17 – 18)

**Pán je moja sila a moja udatnosť,
on ma zachránil.**

**On je môj Boh, chcem ho velebiť;
Boh môjho otca, budem ho chváliť.**

**Pán je ako bojovník;
Jahve je jeho meno.**

**Faraónove vozy a jeho vojsko zmietol do mora;
jeho najlepší bojovníci utonuli v Červenom mori.**

**Vlny ich pokryli;
sťa kameň klesli do hlbín.**

**Tvoja pravica, Pane, vyniká mocou,
tvoja pravica, Pane, zasiahla nepriateľa.**

**Vovedieš ich a zasaďiš na vrchu svojho dedičstva,
v svojom bezpečnom príbytku, ktorý si ty, Pane, urobil;
vo svätyni, ktorej základy kládli tvoje ruky, Pane.
Pán bude kralovať naveky a navždy.**

**Sláva Otcu i Synu
i Duchu Svätému.**

**Ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky
i na veky vekov. Amen**

Pieseň

Strhni ma (Heartbeat)

(Počas piesne sa rozdajú malé krížiky každému účastníkovi, aby ho s odvahou daroval niekomu vo svojom okolí.)

Modlitba za Svätého Otca

Pieseň

Ctíme túto sviatosť slávnú

Modlitba pred požehnaním

Pane Ježišu, ďakujeme ti za tento čas adorácie,
ktorý sme mohli s tebou prežiť.

Ďakujeme, že si nám opäť dodával odvalu a presviedčal nás,
že je dobré a potrebné o tebe svedčiť,
tak ako to dokázal stotník pod krížom.

Nech tento malý krížik v našich rukách je symbolom tejto odvahy.

Pieseň

Náš Boh je väčší

Máriina cesta

Salve Regina Mater misericordiae

Znova buď pozdravená Kráľovná nebies, a to slovami, ktorými začína ďalší nádherný mariánsky hymnus: *Salve Regina Mater misericordiae* – *Zdravas Kráľovná Matka milosrdenstva*. Naša úcta k Márii nekončí, ale rastie. V máji si v rámci *Máriinej cesty* chceme pripomenúť, že **Kráľovná nebies je Matkou milosrdenstva**.

Pri modlitbe, alebo speve, Loretánskych litánií, zvlášť v tomto mesiaci, kedy by sme sa ich mali pomodliť každý deň, sa stretávame s mnohými ďalšími nádhernými Máriinými titulmi. Avšak všetky sa napokon duchovne zbiehajú v jedinom krásnom titule: *Matka milosrdenstva*.

Nech nás oslovuje i povzbudzuje Máriin prejav milosrdenstva, výrazne prítomný v každom prejave mariánskej úcty, čo dokumentujú viaceré uvedené i nespomenuté príbehy zo života mariánskych ctiteľov. Mária nie je Kráľovnou moci, ktorá hrozí represiami, nie je tou, ktorá si po nanebovzatí len sama „užíva radosti neba“. Jej kralovanie je v plnej miere milosrdenstvom, ktoré oslobodzuje a obohacuje človeka. Kráľovná nebies je tou, ktorá silou milosti príhovoru u svojho Syna je ešte viac blízka každému ľudskému utrpeniu ako *Matka milosrdenstva*. Neustále prosíť *Matku milosrdenstva* o Božie milosrdenstvo je jedinou nádejou budúcnosti ľudstva.

Matka milosrdenstva

Jedným z najobľúbenejších mariánskych titulov, ktorým sa kresťania obracajú na Pannu Máriu vo svojich modlitbách a spevoch je titul *Matka milosrdenstva*. Tento titul sa objavuje už v 10. storočí. Ako prvý vzýval Pannu Máriu pod týmto menom svätý Odon († 942), druhý opát známeho kláštora v Cluny. V jeho životopise (*Vita s. Odonis*) benediktín Ján zo Salerma píše, ako k tomu prišlo. Jedného dňa svätý

Odon stretol mladého zlodeja, ktorý dojatý jeho dobrotou a svätosťou, požiadal o vstup do kláštora. Svätec ho vyzval, aby najprv zmenil svoje správanie – skôr než zmení svoj habit – no nakoniec vyhovel jeho žiadosti a prijal ho za mnícha. Mladý muž začal viesť svätý život. Neskôr vážne ochorel a keď ho navštívil svätý Odon, zveril mu, že sa mu zjavila presvätá Panna a predstavila sa mu ako *Matka milosrdenstva*, pričom mu povedala, že o tri dni neskôr v stanovenú hodinu pôjde do Raja, čo sa aj skutočne stalo. Preto od tej chvíle svätý Odon začal vzývať Pannu Máriu ako *Matku milosrdenstva*.

História antifóny Salve Regina

Mariánsky titul *Matka milosrdenstva* sa čoskoro veľmi rozšíril a inšpiroval k vytvoreniu viacerých mariánskych modlitieb a hymnov, či antifón. Najznámejším z nich je nepochybne práve hymnus *Salve Regina*. Kto je autorom nie je dodnes celkom známe. Zvykne sa pripisovať benediktínovi, svätému Hermanovi Mrzákovi (Hermanus Contractus, nazývaný aj Herman z Althausenu, alebo Herman

Chromý) z kláštora v Reichenau, alebo svätému Bernardovi z Clairvaux (z jeho úst môže pochádzať záver antifóny: „*O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria*“ – „*Ó milostivá a nad všetky pobožná, ó presladká Panna, Matka Božia Mária*“)

Táto mariánska antifóna je volaním o pomoc a vyjadruje vzťah človeka k Panne Márii, jeho bezhraničnú dôveru k nej – *Matke milosrdenstva*, pod ktorej ochranu sa utiekajú „hriešni synovia Evy“ a tým zakúšajú už tu na zemi moc jej príhovoru a materinskú nežnosť. Na jeho rýchle rozšírenie a udomácnenie sa medzi veriacimi poukazuje fakt, že ho spievali už križiaci pri dobytí Jeruzalema v roku 1099. V roku 1135 bol zavedený do liturgie v kláštore Cluny a čoskoro na to, v roku 1218, ho prevzali cisterciáni, aby ním uzatvárali večernú liturgiu hodín (kompletórium). V roku 1230 ho v ráde dominikánov zaviedol blahosladený Jordan zo Sachsensu.

V 18. storočí sa na tento mariánsky titul, ako aj na samotný hymnus, osobitne zamerl svätý Alfonz Mária z Liguori vo svojom populárno-didaktickom diele „*Slávna si, Mária*“, kde prostredníctvom jasnej teológie a konkrétnych príkladov zo života vysvetľuje význam Máriinho milosrdenstva.

Herman z Althausenu

Herman bol génius. Pôsobil ako matematik, astronóm, historik, básnik a hudobník. Vyvinul notový zápis, napísal mariánsku sekvenciu „*Ave praeclara maris stella*“ a tiež mariánske antifóny „*Salve Regina*“ a „*Alma redemptoris mater*“. Zaviedol rozdelenie hodiny na minúty a spolupracoval na preklade matematických a astronomických spisov z arabčiny. Už od detstva bol však spasticky ochrnutý a po celý život pripútaný na stoličku na nosidlách. Podľa detailného opisu ochrnutia trpel Herman amyotrofickou laterálnou sklerózou (ALS) podobne ako známy astrofyzik Stephen Hawking. Obaja Herman aj Hawking (+2018) boli nadpriemerne nadaní géniovia svojich čias. Zatiaľ, čo Hawking ako ateista až do konca popieral existenciu večnosti a bol presvedčený o tom, že veda robí Boha zbytočným, Herman naopak zo všetkých síl túžil po nebi a študoval, skúmal, počítal, komponoval a tvoril na Božiu slávu a Ním sa nechal inšpirovať.

Syn grófa Wolfrada II. sa narodil 18. júla 1013 a svoj život zavíril ako 41-ročný 21. septembra 1054. Bol považovaný za „*Miraculum saeculi*“, za „zázrak storočia.“ Bol to na jednej strane ochrnutý, bezmocný človek, stále odkázaný na starostlivosť svojich spolubratov, no súčasne bol veľkým teológom, matematikom, prírodovedcom, hudobníkom a historikom.

Herman bol vo svojej úbohosti schopný sa aj smiať a byť pre všetkých srdečným, súcitným a humorným priateľom. Bol žiakom a priateľom veľkého opáta Berna. Ten prijal Hermana, napriek jeho postihnutiu, 15. septembra 1020 už v siedmych rokoch ako obláta do kláštornej školy. A Herman sa stal pokorným, poslušným a zbožným benediktínom.

Traduje sa, že práve Herman Mrzák daroval celému kresťanstvu jednu z najkrajších mariánskych modlitieb: „*Salve Regina*“. V tichu kláštora na ostrove Reichenau v Bodamskom jazere vykvitol tento vrúcny prejav lásky k Panne Márii. Je zaujímavé, že hoci on sám mohol rozprávať len s ťažkosťou a pošepky, navrhol pre spevákov krásne hymny, ktoré prevzalo celé kresťanstvo. Svojimi dielami z oblasti astrológie dosiahol zo svojej nízkej cely až ku hviezdám. On sám si skutočne prešiel slzavým údolím. Nevládny, neschopný pohybu a predsa vošiel do dejín svojimi „*Dejinami sveta*“ (Chronikon). Tento výklad svetových dejín od Kristovho narodenia do roku 1054 je hlavným prameňom pri štúdiu histórie 11. storočia. Jeho svätosť však nespočíva vo vedeckom myslení, v jeho knihách, básňach a hudbe, ale v účasti na krížovej ceste Pána, v nesení kríža a snahe všetko prijať v láske.

Kvety pre Pannu Máriu

Istá zbožná žena sa mnoho modlila za obrátenie svojho nepraktizujúceho manžela, keďže mal srdcovú chorobu v pokročilom štádiu, ktorej mohol kedykoľvek podľahnúť. Uprostred všetkých starostí vždy tejto dáme robilo radosť zdobiť kvetmi sochu Panny Márie vo svojom dome.

Jej manžel, ktorý sa vôbec nadržal viery, rád pre ňu trhal pestré kvety, aj keď vedel, ako ich ona nakoniec použije. Opätovne prinášal svojej manželke najkrajšie kvetiny, ktoré ona prinášala pred sochu Panny Márie. Jedného dňa skutočne zomrel nečakanou a náhlou smrťou – zaťatý, ako si to každý myslel a bez prijatia sviatosti pomazania chorých.

Jeho zúfalá manželka od žiaľu takmer ochorela a ľudia sa dokonca báli, že stratí zdravý rozum. V tomto žalostnom stave prišla do Arsu, kde jej Ján Mária Vianney bez toho, aby ju poznal, hneď pri prvom stretnutí povedal: *„Vy ste už celkom zabudli na kytice kvetov pre Pannu Máriu?!“* Svätcova otázka túto dámu priviedla do rozpakov, no zároveň jej navrátila vnútorný pokoj. Užasnúta pochopila a nadobudla presvedčenie: tieto malé skutky lásky sa stali záchranou pre dušu jej manžela.

Máriin oltár zvlášť v máji a v októbri

Svätej Benínii Konsolate z Turína Ježiš povedal: *„Postavte si vo vašich srdciach májový oltár pre Pannu Máriu. Prežite tento krásny mesiac pokiaľ možno v duchovnom spojení s vašou nebeskou Matkou a darujte jej všetko, čo robíte, aby to Ona odovzdala mne. Ona sa dobre postará o všetky vaše záležitosti a sama pridá ruku k dielu, ak by malo niečo chýbať. Táto myšlienka nech Vám pomôže, aby ste do nej vložili všetku vašu dôveru. Z každého dňa tohto mesiaca utvorte ružu, ktorú jej večer darujete. Táto ruža je utvorená zo skutkov vernosti a predovšetkým lásky...“*

Sväti sa doslova predbiehali v prejavoch lásky k Panne Márii Matke milosrdenstva a na jej počesť písali oslavné texty, komponovali piesne, prinášali jej kvety, pred každou prácou ju pozdravovali, dávali jej rôzne mená. Napríklad svätý Bonaventúra ju nazýval nielen svojou Paňou a Matkou, ale aj svojím srdcom, svojou dušou. Svätý Bernardín Sienský každý deň navštívil nejaký obraz alebo sochu Panny Márie a na otázku kam chodí, odpovedal, že navštevuje svoju „milenu“. Svätý František Solanský si s hudobným nástrojom sadal pred jej obraz a spieval jej o láske. A vysvetľoval, že tak ako to zvyknú robiť zaľúbení, aj on spieva svojej milovanej Kráľovnej večernú serenádu.

Drahí mladí priatelia, je na mieste otázka: Ako Márii prejavujem svoju lásku ja? Veď aj náš život je plný situácií, v ktorých sa voči nám prejavila ako *Matka milosrdenstva*. Sú to možno nepatrné a snáď i nepovšimnuté okamihy v porovnaní s uvedenými príkladmi. No koľko rás ťa už zachránila a ani o tom nevieš! Prežime preto májový mesiac ako deti Panny Márie aj konkrétnymi prejavmi našej úcty pri peknom obraze alebo soche Panny Márie. Láska je vynaliezavá a vy mladí budete mať určite veľa kreatívnych nápadov, ako Márii prejavíte vašu vďačnú lásku!

Divadelná hra

Posledná kóta – dobyli sme Mosul

Postavy (celú hru hrá iba jeden herec):

- **Vojak** – mladý muž odhodlaný bojovať. Verí, že koná správnu vec, no postupne prichádza na to, aká je vojna nezmyselná. Spoznáva samého seba v kritickej situácii, keď mu chýba voda, ale najmä spoznáva toho, ktorý mu prišiel zachrániť život – Ježiša, ukrytého v nepriateľovi.

Scéna:

- dej sa odohráva v prázdnom priestore, osvetlenom iba jedným svetlom, smerujúcim kolmo zhora nadol.

Kostým:

- môže byť náznak vojenského oblečenia, tričko, nohavice (maskáče), vojenské topánky, prilba alebo čiapka, okuliare, pomaľovaná tvár (vojenské maskovanie).

Rekvizity:

- vysielacia/slúchadlá, blikajúce svetlá (môžu byť rôzne druhy), notebook, drevená debna, vojenská fľaša, plastová fľaša s vodou, fotky, taška a v nej peňaženka, bankomatové karty, nábojnice, ovládač – slúžiaci aj ako zbraň – ovláda ním svetlá, nahrávky spevu, krokov, ..., odpáli ním nálož... *(v prípade, že to herec nezvládne zahrať len s minimom prostriedkov, dá sa použiť aj atrapa zbrane, svetlá a zvuky bude ovládať a spúšťať niekto iný);*
- nahrávka spevu z minaretu, nahrávka krokov.

(Vojak prichádza do stredu javiska, vystrojený si čupne a obzerá si priestor, pričom zbraňou/ovládačom mieri vôkol seba. Komunikuje s neviditeľnými spoločníkmi cez vysielaciu alebo len cez slúchadlá, ktoré môže mať stále na hlave...)

Som na kóte 33,
dobyli sme Mosul!!!
Okolo mňa žiaden pohyb,
nie je tu nikto, iba množstvo mŕtvych tiel,
množstvo mŕtvych očí...

(Tma.)

(Po chvíli sa opäť zažne svetlo. Radostne.) Mosul je náš, ...

Rozumiem... Zabezpečím priestor.

Zostávam kontrolovať priestor.

Rozumiem... Môžu tu byť skrytí.

Áno, skrytý, zabudnutý nepriateľ,...

Zabezpečím priestor.

Zamaskovať a čakať signál,

mám potraviny, muníciu...

Všetko v poriadku,

(Vezme fľašku.) ... Voda mi dochádza,

Haló... Signál, prerušený...

(Zabezpečuje priestor, rozkladá okolo seba svietiace signalizačné svetlá, ...)

Vedel som, že v živote dosiahnem niečo veľké,

môžete byť na mňa hrdí...

(Prezerá si fotky blízkych.)

Čoskoro sa vrátim,

vrátim sa ako hrdina,

len nesmiem urobiť žiadnu chybu.

Milujem ich,

dal by som život za nich...

(Schováva fotky, chce sa napiť, no vo fľaške už nemá ani kvapku vody.)

Niekde ísť, ale kde...

Všetko naokolo je zamínované...

Musím vydržať.

Zameriavač funkčný, signalizácia.

(Ťuká do notebooku, pripája poplašný systém.)

Som v bezpečnej zóne.

Týchto 1,5 x 1,5 metra je môj slobodný svet, ktorý som vybojoval.

(Chvíľu spokojne sedí, zaspáva, strhne sa, v diaľke počuť spev moslima.)

Čo to má znamenať,...

(Signalizačné svetlá zablikajú.)

Ešte tu niekto je,

ešte nie je koniec...

Počujete ma???

(Tma.)

Počujete ma... Som tu už tretí deň...

Bez vody,

nevládzem, kde ste... *(Stále počuť ten hlas.)*

Oni sú tu, sú tu stále...

Skúsiť hľadať...

Mám prehľadať mŕtvoly...

Zabezpečený priestor je veľmi malý,
skúsim...

(Snaží sa dosiahnuť akési predmety vo svojom okolí.)

Kožená brašna, peniaze v peňaženke, kreditné karty,
nič... Mobil...

Ale ja potrebujem vodu...

Áno... Držím kótu,
všetko v poriadku...
Ostražitosť, jasné...

Počujem iba ten hlas,
ale mám pocit, že sú tu, sledujú ma..

Som v poriadku, iba voda...

Chýba...

Áno... Čakám...

Všetko funguje, nemusím sa báť...

Jasné...

Máte ma pod kontrolou cez satelit...

Úžasné...

(Tma.)

Nevládzem... Je tu strašné teplo...

Ten hlas stále počujem... V hlave.

Prestávam vidieť...

(Značne vysilený.) Vidím hmlisto...

Je to prirodzené, som dehydrovaný.

To slnko páli aj v noci !!!

A možno som nezvíťazil, dostal som sa do pasce.

Oni to tak zvyknú robiť.

Odvážny rok

A teraz sa dívajú ako umieram...

Ak sa nenapijem, umriem...

(Stále počuť hlas z minaretu, signalizačné svetlo, pohyb.)

Áno, sú tu...

Ticho sedia a pozerajú sa ako umieram.

Nemôžem nič.

Nechajú ma skapať!

Tmavé oči, množstvo očí, nie sú mŕtve.

Je tu teplo. *(Vyzlieka sa, nervózne strháva zo seba skoro všetko.)*

(Po chvíli.) Je mi zima... *(Triaška, trasie sa.)*

To je ten stav, telo sa búri...

Dehydratácia...

Sráči! Ako to dobre vymysleli.

Nemôžem sa dostať preč...

(Smeje sa.) Preč...

Počujem iba hlas toho moslima,

ten spev ma zabije...

Zabije!

Ráno, večer, počujem ho stále.

Ešte nie je koniec,

stále počujem ten hlas, ale nevidím.

Nevidím ho.

Roztrhne mi hlavu...

Akoby sa mi vysmieval... Áno..

Smeje sa mi...

(Ležiac, zúfalo sa uvoľní. Spev stíchne. Potom sa strhne.)

Počkať.

Teraz prestal...

Prečo... Prestal...

To niečo znamená,

ja nie...

Niečo sa chystá...
Áno určite niečo chystajú
proti mne...
Idú ma zabiť.
To je signál, zaútočia...
Ticho, to ticho...
(Počúť kroky, svetlá zablikajú.)
Ide smerom sem...
Rovno sem cez zamínované pole.
Ide, nesie... Čosi...
Chce sa odplatiť.
Mám ťa. *(Zameriava zbraň/ovládač.)*
Presne vie, kadiaľ má ísť.
Vyhýba sa mίνam...
Bol to zámer.
Presne vie kadiaľ...
Má ísť.
Vie o mne.
Zameraný, tretia hodina.
Strieľam! *(Zvuk výstrelu nemusí byť počuť.)*

Nepočuť nič, je pokoj...
Nespieva.
Už si dospieval kamarát...
Už nepočuť jeho modlitbu...
To ticho...
Hlásim...
Nepriateľ zlikvidovaný.
Nehýbe sa.

Ticho... Konečne, to bol posledný...
(Vydýchne.)

Nemôžem ísť k nemu,
čo ak by aktivoval bombu.
Niečo má v ruke, niečo má...
V ruke...
Idem k nemu...

(Prechádza do tmavej časti javiska, chrptom k ľuďom, je tam skrytá fľaša.)

Nehýbe sa...
Vstupujem do jeho priestoru.
Niečo leží pri ňom...
Je čistý, nič nemá.
Čistý priestrel.
Cez pravý bok rovno do srdca...
Ale čo to je... Ruky...
Má v nich...
Má diery v dlaniach.
Čo to je?!
Ježiš...!
To nie je možné...
Fľaša... Fľaša s vodou.
On mi niesol vodu...
On mi niesol vodu, aby ma zachránil.
Videl svetlo...
Videl, že som tu...
Zľutoval sa nado mnou.
Riskoval život,
aby som ja žil.

Budem žiť vďaka nemu... *(Držiac fľašu s vodou.)*

Bože, ty si ho poslal,
aby ma zachránil.
Čo som to urobil...
Hej... Zabil som človeka,
ktorý ma prišiel zachrániť...
Zabil som človeka... Hrozná vojna...

Načo mi to je! *(Odhadzuje zbraň/ovládač.)*

Načo ste mi dali zbraň...

Podťe, strieľajte, nemáte náboje...

(Vyberie z vrečka nábojnice a hodí ich k divákovi.)

Tu máte, máte super náboje...

Presné guľky rovno do papuľky...

Prásk, prásk!

A sme víťazi...

Zvíťazili... sme...!!!

Môžete sa pridať...

To je pocit, zabiť.

Zabiť...

To je pocit...

Voda... Budem žiť...

To ticho...

Už nebudem počuť jeho hlas.

Som tu sám,

mám vodu...

(Priloží vysielачku/slúchadlá k uchu.)

Ako? ...Nepiť...

Môže byť otrávená...

Áno... Je to rafinovaný plán, ako ma zlikvidovať...

Zachytili môj telefón a vedeli,

že potrebujem vodu.

Poslali jedného z nich, aby mi ju doniesol.

Chcel ma otráviť.

Pozerajú sa...

Áno... Sú ešte tu...

Ak sa napijem, zomriem.

Ak sa nenapijem, zomriem tiež.

Ale možno naši prídu
a zachránia ma...

Ak sa napijem a zomriem,
bude to moje zlyhanie.

Žiadny hrdina... Hlupák...

Rozkaz znel:

„Nepiť!“

Nebrať potravu od nepriateľa.

Nemôžem.

Tá voda je otrávená.

(Pološialene k divákovi.)

Dívajú sa, ticho... Mlčky...

Čakajú, kedy sa napijem.

Majú ma tu ako na dlani.

Vychutnávajú si ma...

Pozerajú... Tými mŕtvymi očami...

Čakajú, kedy sa napijem a v krčoch budem umierať.

A oni sa budú smiať... Budú...

Si to užívať... Ako to vedia iba oni.

Neveriaci pes...

Ako pes v krčoch skapem.

(Objíma fľašu a smeje sa.)

Aa... ha... tú radosť vám neurobím.

(Do diaľky kričí.)

Dívate sa, chcete ma...

Hej, moju smrť však...

Pozerajte... Dobre ste to vymysleli,

ja vám na to nenaletím.

Ja vám tú radosť neurobím...

(Kričí, reve.)

Neurobím!!!

(Klesá.)

ODVÁŽNY ROK

Ne-u-ro-bím...

(Hľadá na fľašu s vodou.

Dáva ústa k nej, akoby ju chcel pobožkať a nasať životadarnú silu.)

(Herec sa stáva civilom,

opúšťa javisko alebo hrací priestor a záverečný text hovorí ako odkaz.)

Boh pomáha svojim služobníkom

a vyslyší ich prosbu.

Haha... *(Smeje sa.)*

Vidím vám do tých vašich hláv,

mlčky sa dívate,

či sa napijem alebo nie.

Vás sa to však netýka.

Vyberte si tie svoje mobily...

Iphony... Notebooky...

I hrajte sa.

Nič nehovorte...

Nič sa vás netýka...

Nestrieľajú... Iba mlčia...

Ste na Twiteri...

Zdieľate na Instagrame...

Vy ste bez viny...

Neviete ani to, kto sedí vedľa vás...

Nevedia, kto sedí vedľa nich...

Zažívajú šťastie. Vykúpenie smrťou.

Stačí sa iba napiť...

Pieseň

Pre teba áno

Hudba: František Borovský & ESPÉ; **Text:** Daniel Launer

Nevinný si, odsúdia ťa,
vieš o ranách, ktoré dotknú sa ťa,
vieš, prebodnú a vysmejú ťa,
vieš, poznáš ich a predsa ideš...

Opustený dávaš všetko,
vieš, krv a voda z teba musí tiecť,
výdychom nám dych navraciaš späť,
poznáš ma a predsa šepkáš...

Ref. 1:

**(Pre teba) Áno,
pre teba pôjdem!
Hoden si prijať, čo strácam,
svoj život za tvoj dám.**

Kráčam s tebou, odsúdia ma,
viem o ranách, ktoré dotknú sa ma,
viem, prebodnú a vysmejú ma,
viem, poznám ich a predsa idem...

Aj opustený dávam všetko,
viem, krv a pot aj zo mňa musí tiecť,
ľúbiť ťa, cez ľudí vôkol chcem,
keď už nevládzem, ma dvíha tvoje...

Ref. 1:

**(Pre teba) Áno,
pre teba pôjdem!
Hoden si prijať, čo strácam,
svoj život za tvoj dám.**

Bridge:

Moje ústa máš – hovor, po čom túžiš.
Moje nohy máš – kráčaj, kam len túžiš.
Moje ruky máš – konaj to, čo túžiš.
Moje srdce máš – miluj, ako vieš len ty.

Ref. 2:

**Pre teba áno,
pošli ma, pôjdem!
Ohlásim zajatým slobodu,
zlomeným nádej dám.**